

(8)

(b) Discuss about the relationship between human resource development and economic growth.

মানব সম্পদ উন্নয়নৰ লগত অৰ্থনৈতিক বিকাশৰ সম্পৰ্ক আলোচনা কৰা।

***

63/1 (SEM-3) (GE3/DSC) ECO HG/RC 3036

2022

(Held in 2023)

ECONOMICS

Paper : ECO HG/RC 3036

(Development Economics)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

1. Choose the correct answer from the following : 1×6=6

তলত দিয়াবোৰৰ শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা :

(a) How many stages are there in Rostow's economic growth model?
ৰ'ষ্টাৱ অৰ্থনৈতিক উন্নয়ন আৰ্হিত কেইটা স্তৰ আছে?

(i) 3

(ii) 4

(iii) 5

(iv) 6

KB23—1050/377

63/1 (SEM-3) (GE3/DSC)
ECO HG/RC 3036

KB23/377

(Turn Over)

(b) In economics, LPG stands for

অর্থনীতিতে LPGর সূচক

(i) liberalization, privatization and growth

উদ্বীকরণ, ব্যক্তিগতকরণ আৰু উন্নয়ন

(ii) liberalization, priority and globalization

উদ্বীকরণ, অগ্রাধিকার আৰু গোলকীয়করণ

(iii) liberalization, privatization and globalization

উদ্বীকরণ, ব্যক্তিগতকরণ আৰু গোলকীয়করণ

(iv) None of the above

ওপৰৰ এটাও নহয়

(c) Human Development Index is prepared by

মানব উন্নয়নৰ সূচক প্ৰস্তুত কৰে

(i) World Trade Organization (WTO)

বিশ্ব বাণিজ্য সংস্থা

(ii) United Nations Development Program (UNDP)

ৰাষ্ট্ৰসংঘ উন্নয়ন ব্যৱস্থাপনা

(iii) Asian Development Bank

এছিয়ান উন্নয়ন বেংক

(iv) None of the above

ওপৰৰ এটাও নহয়

KB23/377

(Continued)

(d) The 'Big Push' theory of economic development was first put forward by

অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ 'বৃহৎ অভ্যুত্থান' তত্ত্বটো পোনপ্ৰথমে কোনে আগবঢ়াইছিল ?

(i) Harrod-Domar

হেৰ'ড-ডোমাৰ

(ii) P. N. Rosenstein-Rodan

পি. এন. ৰ'ষ্টেনষ্টেইন-ৰ'ডেন

(iii) Rostow

ৰ'ষ্টোৱ

(iv) None of them

ওপৰৰ এজনও নহয়

(e) Green Revolution in India was witnessed during which Five-Year Plan?

ভাৰতত সেউজ বিপ্লৱ কোনখন পঞ্চবাৰ্ষিক পৰিকল্পনাত

সংঘটিত হৈছিল ?

(i) First

প্ৰথম

(ii) Second

দ্বিতীয়

(iii) Third

তৃতীয়

(iv) Fourth

চতুৰ্থ

KB23/377

(Turn Over)

(4)

(f) Economic growth can be measured by
অর্থনৈতিক উন্নয়ন পরিমাপ করা হয়

(i) CPI

CPI-ৰ দ্বাৰা

(ii) MPC

MPC-ৰ দ্বাৰা

(iii) MPS

MPS-ৰ দ্বাৰা

(iv) GDP

GDP-ৰ দ্বাৰা

2. Answer the following questions : 2×5=10

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Explain the different indicators of
economic development.

অর্থনৈতিক উন্নয়নৰ বিভিন্ন সূচকসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

(b) What are the differences between
balanced growth and unbalanced
growth?

ভাৰসাম্য বিকাশ আৰু ভাৰসাম্যহীন বিকাশৰ মাজত থকা
পাৰ্থক্যসমূহ কি কি?

(c) Write the different types of foreign aid.
বৈদেশিক সাহায্যৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰসমূহ লিখা।

KB23/377

(Continued)

(5)

(d) What do you mean by the term 'relative
poverty'?

‘আপেক্ষিক দৰিদ্ৰতা’ বুলিলে তুমি কি বুজা?

(e) Explain Harrod-Domar concept of
warranted rate of growth.

হেৰ’ড-ডোমাৰৰ অভীষ্ট উন্নয়নৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা।

3. Answer the following questions (any six) : 5×6=30

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো ছটা) :

(a) Define economic growth and economic
development.

অর্থনৈতিক বিকাশ আৰু অর্থনৈতিক উন্নয়নৰ সংজ্ঞা
দিয়া।

(b) What do you mean by the term 'external
resources' for economic development?

অর্থনৈতিক উন্নয়নত ‘বাহ্যিক সম্পদ’ বুলিলে তুমি কি
বুজা?

(c) Write the major obstacles faced by the
underdeveloped countries in economic
development.

অর্থনৈতিক উন্নয়নত অনুন্নত অর্থনৈতিক দেশসমূহে
সম্মুখীন হোৱা প্ৰধান প্ৰতিবন্ধকসমূহ লিখা।

KB23/377

(Turn Over)

(6)

- (d) Discuss the role of capital in economic development.
অর্থনৈতিক উন্নয়নত মূলধনৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।
- (e) Evaluate the role of foreign aid in economic development of a country.
এখন দেশৰ অর্থনৈতিক উন্নয়নত বৈদেশিক সহায়তাৰ ভূমিকা বিশ্লেষণ কৰা।
- (f) Discuss Lewis' views on the role of savings and bank credit in economic development.
অর্থনৈতিক উন্নয়নত লুইচে আগবঢ়োৱা সঞ্চয় আৰু বেংক ঋণৰ ভূমিকাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।
- (g) Explain about the vicious circle of poverty.
দৰিদ্ৰতাৰ পাকচক্ৰৰ বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰা।
- (h) Discuss about Harrod-Domar 'actual rate of growth'.
হেৰ'ড-ডোমাৰ 'প্রকৃত উন্নয়ন হাৰ'ৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।
- (i) Explain the role of planning in economic development.
অর্থনৈতিক উন্নয়নত পৰিকল্পনাৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা।

KB23/377

(Continued)

(7)

4. Answer the following questions (any two) :

10×2=20

তলত দিয়া প্রশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো দুটি) :

- (a) Critically examine the role of Foreign Direct Investment (FDI) in economic development of a country.
এখন দেশৰ অর্থনৈতিক উন্নয়নত প্রত্যক্ষ বৈদেশিক বিনিয়োগৰ ভূমিকাৰ সমালোচনাত্মক বিশ্লেষণ আগবঢ়োৱা।
- (b) Explain about the 'Big Push' theory of economic development.
অর্থনৈতিক উন্নয়নত 'বৃহৎ অন্তর্ভুক্তি' তত্ত্বটো ব্যাখ্যা কৰা।
- (c) Explain about the Lewis' theory of unlimited supply of labour.
লুইচৰ শ্রমিকৰ অসীম যোগান তত্ত্বটো ব্যাখ্যা কৰা।
5. Answer the following questions (any one) : 14
তলৰ প্রশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো এটি) :
- (a) Explain Harrod-Domar theory of economic development.
হেৰ'ড-ডোমাৰ অর্থনৈতিক উন্নয়ন তত্ত্বটো ব্যাখ্যা কৰা।

KB23/377

(Turn Over)